

Nordisk Ministerråd for Social- og Helsepolitikks samarbejde om EU-relaterede spørgsmål

Tillæg til:

Nordisk samarbejde på social- og sundhedsområdet

Samarbejdsprogram 2017-2020

Nordisk
Ministerråd

- Dansk
- Suomi
- Íslenska
- Norsk
- Svenska
- English

**Nordisk Ministerråd for Social- og Helsepolitik
samarbejde om EU-relaterede spørgsmål**

Tillæg til:

Nordisk samarbejde på social- og sundhedsområdet
Samarbejdsprogram 2017-2020

ISBN 978-92-893-4814-0 (PRINT)

ISBN 978-92-893-4815-7 (PDF)

<http://dx.doi.org/10.6027/ANP2016-791>

ANP 2016:791

© Nordisk Ministerråd 2017

Layout: Mette Agger Tang

Omslagsfoto: Unsplash.com

Det nordiske samarbejde

Det nordiske samarbejde er en af verdens mest omfattende regionale samarbejdsformer. Samarbejdet omfatter Danmark, Finland, Island, Norge og Sverige samt Færøerne, Grønland og Åland.

Det nordiske samarbejde er både politisk, økonomisk og kulturelt forankret og er en vigtig medspiller i det europæiske og internationale samarbejde. Det nordiske fællesskab arbejder for et stærkt Norden i et stærkt Europa.

Det nordiske samarbejde ønsker at styrke nordiske og regionale interesser og værdier i en global omverden. Fælles værdier landene imellem er med til at styrke Nordens position som en af verdens mest innovative og konkurrencedygtige regioner.

Nordisk Ministerråd

Nordens Hus

Ved Stranden 18

DK-1061 København K

www.norden.org

Download publikationer på www.norden.org/nordpub

Nordisk Ministerråd for Social- og Helsepolitikks samarbejde om EU-relaterede spørgsmål

Tillæg til:

Nordisk samarbejde på
social- og sundhedsområdet

Samarbejdsprogram 2017-2020

Sprogversioner

Dansk	6
Suomi	8
Íslenska	10
Norsk	12
Svenska	14
English	16

Nordisk Ministerråd for Social- og Helsepolitikks samarbejde om EU-relaterede spørgsmål

Mål

Styrke det nordiske samarbejde om EU-spørgsmål på social- og sundhedsområdet

- at fremme samarbejdet om EU-spørgsmål af fælles nordisk interesse, hvor det er relevant, når det gælder EU's tidlige lovgivnings- og beslutningsfase før EU-Kommissionens fremsættelse af forslag samt den senere implementering af EU-lovgivning på social- og sundhedsområdet

Social- og sundhedsområdet har fået stigende betydning i EU-samarbejdet, og EU-samarbejdet er ganske omfattende på social- og sundhedsområdet, selvom begge områder i overvejende grad er præget af national kompetence. Det giver derfor god mening at styrke det nordiske samarbejde om EU-spørgsmål på social- og sundhedsområdet.

Det nuværende samarbejdsprogram betoner, at det nordiske samarbejde på social- og sundhedsområdet skal koncentreres om udvikling af og bæredygtigheden af det nordiske velfærdssamfund og må ses i et europæisk/globalt perspektiv.

Det nordiske samarbejde skal ses i sammenhæng med resten af Europa gennem kontakt og samarbejde med internationale organisationer, herunder især EU, Europarådet samt OECD og FN. Også udvikling af samarbejdet med nordens nærområder står i fokus.

Nordisk nytte er et grundlæggende princip i samarbejdsprogrammet. Princippet indebærer, at landene oplever en merværdi ved, at udvalgte opgaver analyseres og/eller løses på nordisk plan for at øge nordisk kompetence og konkurrencekraft.

Dette princip gælder også i forhold til EU-relaterede spørgsmål. Det skal give merværdi at drøfte EU-spørgsmål i regi af Nordisk Ministerråd, og det skal komplementere de enkelte landes EU-arbejde og øvrige internationale arbejde.

EU-dimensionen spiller en vigtig rolle i forhold til udmøntningen af flere af forslagene i rapporten "Det framtida nordiska hälsosamarbetet" og i forhold til flere af de arbejdsgrupper, der er nedsat på forskellige områder inden for sektoren.

EU-Kommissionen har med sit forslag om en social søjle i det europæiske samarbejde ønsket at sætte fornyet fokus på den europæiske sociale dimension. Det er derfor af nordisk interesse at overveje fælles initiativer, der kan fremme de nordiske synspunkter i EU-sager. Dette skal også ses i lyset af, at Finland har EU-formandskabet i anden halvdel af 2019.

Videre ventes den strategiske gennemlysning på socialområdet i overensstemmelse med sit mandat at inddrage relevante EU-initiativer.

Nordisk konvention om social sikring udgør allerede en nordisk forankring af EU-reglerne om social sikring under EU-forordning 883 (2004). Endvidere er en af de væsentligste årsager til arbejdet med revision af den nordiske konvention om social bistand og sociale tjenester (Bistandskonventionen) netop, at den skal bringes i overensstemmelse med EU-retten. Dette gælder også arbejdet med Arjeplog-aftalen.

EU-relevante spørgsmål er således i dag allerede en del af sektorens arbejde. Sektoren vil fortsætte dette arbejde med at styrke det nordiske samarbejde om EU-spørgsmål og kommende lovgivningsinitiativer fra EU-Kommissionen. Dette gælder både i forhold til EU's tidlige lovgivnings- og beslutningsfase, før EU-Kommissionen

fremsætter forslag og, hvor relevant, under den senere implementering af EU-lovgivning. En vigtig del af EU-arbejdet i nordisk regi er at forhindre, at der opstår nye grænsehindringer.

Nordisk nytte

De nordiske lande kan udveksle erfaringer og informationer om EU-spørgsmål af fælles nordisk interesse med henblik på at overveje fælles initiativer, der kan fremme de nordiske synspunkter i EU-sager og andre internationale spørgsmål.

Det nordiske samarbejde skal koncentrere sig om følgende indsatsområder:

- EU's tidlige lovgivnings- og beslutningsfase før EU-Kommissionen fremsætter forslag.
- Implementering af relevante EU-retsakter i national lovgivning.
- Erfaringsudveksling og informationsdeling.
- Fremme det nordiske samarbejde mellem nationale eksperter i EU-Kommissionen.

EU-spørgsmål af fælles interesse for de nordiske lande tages op til drøftelse under møderne i Nordisk Ministerråd for Social- og Helsepolitik, i Embedsmandskomitéen for Social- og Helsepolitik samt i relevante arbejdsgrupper. Formandskabet sikrer, at dette arbejde iværksættes og kommer med forslag til, hvilke EU-relaterede spørgsmål der skal drøftes på de relevante møder, ligesom formandskabet sikrer, at der hvert år tages stilling til, hvilke relevante EU-retsakter man vil drøfte nærmere i sektoren i forhold til implementering i national lovgivning.

Ministerrådet vil, hvor det er relevant, drage omsorg for, at EU-Kommissionen orienteres om større initiativer, som iværksættes i regi af Ministerrådet. Det gælder også publikationer og indbydelser til konferencer og møder.

Pohjoismaiden sosiaali- ja terveystalouden ministerineuvoston EU-yhteistyö

Tavoitteet

Vahvistetaan Pohjoismaiden EU-yhteistyötä sosiaali- ja terveysalalla

- että tarvittaessa edistetään EU-yhteistyötä Pohjoismailla tärkeissä kysymyksissä sosiaali- ja terveysalalla EU:n varhaisissa lainsäädäntö- ja päätösvaiheissa ennen kuin Euroopan komissio antaa säädösehdotuksensa sekä EU-lainsäädännön täytäntöönpanossa.

Sosiaali- ja terveysalan merkitys EU-yhteistyössä on kasvanut. Lisäksi sosiaali- ja terveysalan EU-yhteistyö on melko kattavaa, vaikka molemmat alueet kuuluvat pääasiassa kansallisen toimivallan piiriin. Siksi tulee vahvistaa pohjoismaista EU-yhteistyötä sosiaali- ja terveydenhuoltoalalla.

Voimassa olevassa yhteistyöohjelmassa korostetaan sitä, että sosiaali- ja terveydenhuoltoalan pohjoismaisen yhteistyön tulee keskittyä pohjoismaisten hyvinvointiyhteiskuntien kehittämiseen ja kestäväyyteen ja että se tulee nähdä eurooppalaisesta ja globaalista näkökulmasta.

Pohjoismaista yhteistyötä on syytä tarkastella suhteessa muuhun Eurooppaan kansainvälisten järjestöjen – etenkin EU:n, Euroopan neuvoston, OECD:n ja YK:n – kanssa tehtävän yhteistyön ja yhteyksien kautta. Myös Pohjoismaiden lähialue-yhteistyön kehittäminen on keskeistä.

Yhteistyöohjelman peruseriaate on pohjoismainen hyöty. Tällöin maat saavat lisäarvoa siitä, että tiettyjä tehtäviä selvitetään tai ratkaistaan pohjoismaisella tasolla pohjoismaisen osaamisen ja kilpailukyyn kartuttamiseksi.

Tämä periaate koskee myös EU-kysymyksiä. EU-kysymysten käsittelyn Pohjoismaiden ministerineuvostossa on tuotava lisäarvoa ja sen tulee täydentää maiden omaa EU-työtä ja muuta kansainvälistä työtä.

EU-ulottuvuudella on keskeinen asema *Terveysalan pohjoismainen yhteistyö tulevaisuudessa* -raportin usean ehdotuksen toteutuksessa ja suhteessa moniin sektoreilla toimiviin työryhmiin.

Euroopan komissio on sosiaalista pilaria koskevalla ehdotuksellaan halunnut tuoda Euroopan sosiaalisen ulottuvuuden vahvemmin keskiöön. Siksi Pohjoismaiden kannalta on kiinnostavaa harkita yhteisiä aloitteita, joilla voidaan edistää pohjoismaisia näkemyksiä EU-asioissa. Tässä yhteydessä on syytä myös muistaa, että Suomi toimii EU:n puheenjohtajajana vuoden 2019 jälkipuoliskolla.

Lisäksi sosiaalialan strategisen selvityksen odotetaan käsittelevän ajankohtaisia EU-aloitteita, kuten toimeksiannossa on määritelty.

Pohjoismainen sosiaaliturvasopimus muodostaa jo nyt pohjoismaisen kytköksen sosiaaliturvaa koskeviin EU-sääntöihin EU-asetuksen 883 (2004) kautta. Yksi tärkeimmistä syistä Pohjoismaisen sosiaalipalvelusopimuksen tarkistamiseen on sen saattaminen yhdenmukaiseksi EU-oikeuden kanssa. Sama koskee eräiden terveyden- ja sairanhoidon henkilöstöryhmien sekä eläinlääkäreiden yhteisistä pohjoismaisista työmarkkinoista tehdyn sopimuksen (Arjeplogin sopimus) parissa tehtävää työtä.

Ajankohtaiset EU-kysymykset ovat siis jo nykyään osa sektorin työtä. Sektori jatkaa työtä pohjoismaisen yhteistyön vahvistamiseksi EU-asioiden ja Euroopan komission lainsäädäntöaloitteiden osalta. Tämä koskee sekä EU:n varhaista

lainsäädäntö- ja päätösvaihetta ennen komission antamia säädösehdotuksia että tarvittaessa myöhempää EU-lainsäädännön täytäntöönpanoa. Tärkeä osa pohjoismaista EU-yhteistyötä on estää uusien rajaesteiden syntyminen.

Pohjoismainen hyöty

Pohjoismaat voivat vaihtaa kokemuksia ja tietoa pohjoismaisesti kiinnostavista EU-kysymyksistä tarkoituksena harkita yhteisiä aloitteita, joilla voidaan edistää pohjoismaisia näkemyksiä EU-asioissa ja muissa kansainvälisissä kysymyksissä.

Pohjoismaisessa yhteistyössä tulee keskittyä seuraaviin painopistealueisiin:

- EU:n varhainen lainsäädäntö- ja päätösvaihe ennen komission antamia säädösehdotuksia
- keskeisten EU-säädösten kansallinen täytäntöönpano
- kokemusten- ja tiedonvaihto

- pohjoismaisen yhteistyön edistäminen Euroopan komission kansallisten asiantuntijoiden välillä.

Pohjoismaita yhteisesti kiinnostavista EU-kysymyksistä keskustellaan Pohjoismaiden sosiaali- ja terveystalouden ministerineuvoston, virkamieskomitean sekä asiantuntijatyöryhmien kokouksissa. Puheenjohtajamaa varmistaa, että työ käynnistetään ja ehdottaa kussakin kokouksessa käsiteltäviksi tulevia EU-kysymyksiä. Lisäksi puheenjohtajamaa varmistaa, että joka vuosi otetaan kantaa siihen, minkä ajankohtaisten EU-säädösten kansallisesta täytäntöönpanosta sektori haluaa keskustella yksityiskohtaisemmin.

Ministerineuvosto huolehtii tarpeen mukaan tiedottamisesta Euroopan komissiolle Pohjoismaiden ministerineuvoston alaisuudessa käynnistettävistä suuremmista aloitteista. Tämä koskee myös julkaisuja sekä konferenssi- ja kokouskutsuja.

Samstarf Norrænu ráðherranefndarinnar um félags- og heilbrigðismál að ESB-málum

Markmið

Efla norrænt samstarf að ESB-málum á sviði félags- og heilbrigðismála

- að efla samstarf um ESB-mál, sem varða öll norrænu löndin, þegar það á við og um er að ræða byrjunarstig löggjafar- og ákvörðunarferlis ESB áður en framkvæmdastjórn ESB leggur fram tillögu þar að lútandi og einnig síðar þegar löggjöf ESB er innleidd á sviði félags- og heilbrigðismála.

Félags- og heilbrigðismál hafa fengið æ meira vægi í samstarfi ESB, og Evrópusamstarf á sviði félags- og heilbrigðismála er töluvert þrátt fyrir að þessir málaflokkar séu að mestu leyti á valdsviði landanna. Því er skynsamlegt að efla norrænt samstarf um ESB-mál á sviði félags- og heilbrigðismála.

Í núgildandi samstarfsáætlun er lögð áhersla á að í norrænu samstarfi á sviði félags- og heilbrigðismála beri að leggja áherslu á þróun og sjálfbærni velferðarsamfélagsins út frá norrænu en einnig evrópsku og hnattrænu sjónarhorni.

Miða ber norrænt samstarf við það sem fram fer annars staðar í Evrópu og því ber að eiga samskipti og samstarf við alþjóðastofnanir, einkum Evrópusambandið, Evrópuráðið, Efnahags- og framfarastofnunina (OECD) og Sameinuðu þjóðirnar. Einnig er mikilvægt að beina sjónum að samstarfinu við grannsvæði Norðurlanda.

Norrænt notagildi er grundvallarregla í samstarfsáætluninni. Löndin eiga að finna virðisauka þegar þau greina og leysa í sameiningu valin verkefni í því skyni að auka færni og samkeppnishæfni Norðurlanda.

Sú regla á einnig við þegar um ESB-mál er að ræða. Virðisauki felst í því að ræða ESB-mál á vettvangi Norrænu ráðherranefndarinnar og kemur sú umræða til viðbótar við Evrópustarf og annað alþjóðastarf landanna.

ESB-víddin gegnir mikilvægu hlutverki við útfærslu á ýmsum tillögum skýrslunnar „Framtíðarsamstarf Norðurlanda í heilbrigðismálum“ og einnig í mörgum vinnuhópum sem skipaðir hafa verið á samstarfssviðinu.

Með tillögunni um Evrópustoð um félagsleg réttindi vill framkvæmdastjórn ESB endurvekj áherslu á hina félagslegu vídd í Evrópu-samstarfinu. Því þýðir það norrænum hagsmunum að löndin íhugi sameiginlegar aðgerðir til að skapa hljómgrunn fyrir norræn sjónarmið í ESB-málum. Í því sambandi er vert að minna á að Finnar gegna formennsku í ESB á seinni hluta ársins 2019.

Þá er stefnumótandi úttekt á félagsmála-samstarfinu væntanleg en samkvæmt starfs-umboði hennar á hún að ná til ESB-verkefna þegar það á við.

Norðurlandasamningurinn um almannatryggingar felur í sér innleiðingu ESB-reglugerðar 883 um samræmingu almannatryggingakerfa (2004) í löndunum. Helsta ástæðan fyrir endurskoðun Norræna sáttmálans um félagslega aðstoð og félagslega þjónustu (félagsmálasáttmálans) var einmitt sú að aðlaga þurfti sáttmálann að löggjöf Evrópusambandsins. Þetta á einnig við um endurskoðun Arjeplogsamningsins.

ESB-mál eru nú þegar í verkahring samstarfs-sviðsins. Áfram er stefnt að því að efla norrænt samstarf að ESB-málum, einnig þegar ný löggjöf er væntanleg frá framkvæmdastjórn ESB. Þetta á við um byrjunarstig löggjafar- og ákvörðunarferlis

ESB áður en framkvæmdastjórn ESB leggur fram tillögu þar að lútandi og einnig síðar þegar löggjöf ESB er innleidd. Mikilvægur þáttur í norrænu samstarfi að ESB-málum er að koma í veg fyrir að nýjar stjórnsýsluhindranir myndist.

Norrænt notagildi

Norrænu löndin geta borið saman reynslu sína og skipst á upplýsingum um ESB-mál sem varða sameiginlega hagsmuni landanna og íhugað sameiginlegar aðgerðir til að skapa hljómgrunn fyrir norræn sjónarmið í ESB-málum og öðrum alþjóðlegum málum.

Norrænt samstarf á að beinast að eftirfarandi aðgerðasviðum:

- Byrjunarstigum löggjafar- og ákvörðunarferlis ESB áður en framkvæmdastjórn ESB leggur fram tillögur þar að lútandi.
- Innleiðingu ESB-gerða í innlendri löggjöf.
- Miðlun reynslu og upplýsinga.

- Efldu norrænu samstarfi milli sérfræðinga landanna hjá framkvæmdastjórn ESB.

ESB-mál sem varða sameiginlega hagsmuni landanna verði rædd á fundum Norrænu ráðherranefndarinnar um félags- og heilbrigðismál, á fundum embættismannanefndarinnar um félags- og heilbrigðismál og í vinnuhópum þar sem það á við. Formennskulandið sér um að hrinda starfinu í framkvæmd og leggja til hvaða ESB-mál skuli rædd á fundum. Formennskulandið sér einnig um að á hverju ári verði tekin afstaða til þess hvaða ESB-gerðir skuli ræddar nánar á samstarfssviðinu og innleiðingar þeirra í innlenda löggjöf.

Ráðherranefndin mun sjá til þess þegar það á við að framkvæmdastjórn ESB verði greint frá meiri háttar aðgerðum sem ráðherranefndin ræðst í. Á það einnig við um rit og boðsbréf á ráðstefnur og fundi.

Nordisk ministerråd for sosial- og helsepolitikks samarbeid om EU-relaterte spørsmål

Mål

Styrke det nordiske samarbeidet om EU-spørsmål på sosial- og helseområdet

- å fremme samarbeidet om EU-spørsmål av felles nordisk interesse, der det er relevant, når det gjelder EUs tidlige lovgivnings- og vedtaksfase før EU-kommisjonens framlegging av forslag samt den senere implementeringen av EU-lovgivning på sosial- og helseområdet

Sosial- og helseområdet har fått økende betydning i EU-samarbeidet, og EU-samarbeidet er ganske omfattende på sosial- og helseområdet selv om begge områder i overveiende grad er preget av nasjonal kompetanse. Det gir derfor god mening å styrke det nordiske samarbeidet om EU-spørsmål på sosial- og helseområdet.

Det nåværende samarbeidsprogrammet vektlegger at det nordiske samarbeidet på sosial- og helseområdet skal konsentreres om utvikling av og bærekraften i det nordiske velferdssamfunnet og må ses i et europeisk/globalt perspektiv.

Det nordiske samarbeidet må ses i sammenheng med resten av Europa gjennom kontakt og samarbeid med internasjonale organisasjoner, herunder spesielt EU og Europarådet samt OECD og FN. Også utvikling av samarbeidet med Nordens nærområder står i fokus.

Nordisk nytte er et grunnleggende prinsipp i samarbeidsprogrammet. Prinsippet innebærer at landene opplever en merverdi ved at utvalgte oppgaver analyseres og/eller løses på nordisk plan for å øke nordisk kompetanse og konkurransekraft.

Dette prinsippet gjelder også i forhold til EU-relaterte spørsmål. Det skal gi merverdi å drøfte EU-spørsmål i regi av Nordisk ministerråd, og dette skal komplementere de enkelte landenes EU-arbeid og øvrige internasjonale arbeid.

EU-dimensjonen spiller en viktig rolle når det gjelder iverksettelsen av flere av forslagene i rapporten "Det framtida nordiska hälsosamarbetet", og også relatert til flere av arbeidsgruppene som er nedsatt på forskjellige områder innenfor sektoren.

EU-kommisjonen har med sitt forslag om en sosial søyle i det europeiske samarbeidet ønsket å sette fornyet fokus på den europeiske sosiale dimensjonen. Det er derfor av nordisk interesse å overveie felles initiativer som kan fremme de nordiske synspunktene i EU-saker. Dette må også ses i lys av at Finland har EU-formannskapet i andre halvdel av 2019.

Videre ventes det at den strategiske gjennomlysningen på sosialområdet i overensstemmelse med sitt mandat trekker inn relevante EU-initiativer.

Den nordiske konvensjonen om trygd utgjør allerede en nordisk forankring av EU-reglene om trygd under EU-forordning 883 (2004). Videre er en av de vesentligste årsakene til arbeidet med revidering av Den nordiske konvensjonen om sosialhjelp og sosiale tjenester nettopp at den skal bringes i overensstemmelse med EU-retten. Dette gjelder også arbeidet med Arjeplog-avtalen.

EU-relevante spørsmål er altså allerede en del av sektorens arbeid i dag. Sektoren vil fortsette dette arbeidet med å styrke det nordiske samarbeidet om EU-spørsmål og kommende lovgivningsinitiativer fra EU-kommisjonen. Dette gjelder både i forhold til EUs tidlige lovgivnings- og

beslutningsfase før EU-kommisjonen legger fram forslag og, der det er relevant, under den senere implementeringen av EU-lovgivning. En viktig del av EU-arbeidet i nordisk regi er å forhindre at det oppstår nye grensehindre.

Nordisk nytte

De nordiske landene kan utveksle erfaringer og informasjon om EU-spørsmål av felles nordisk interesse med tanke på å overveie felles initiativer som kan fremme de nordiske synspunktene i EU-saker og andre internasjonale spørsmål.

Det nordiske samarbeidet skal konsentrere seg om følgende innsatsområder:

- EUs tidlige lovgivnings- og beslutningsfase før EU-kommisjonen legger fram forslag.
- Implementering av relevante EU-rettsakter i nasjonal lovgivning.
- Erfaringsutveksling og informasjonsdeling.

- Fremme det nordiske samarbeidet mellom nasjonale eksperter i EU-kommisjonen.

EU-spørsmål av felles interesse for de nordiske landene tas opp til drøfting under møtene i Nordisk ministerråd for sosial- og helsepolitikk, i Embetsmannskomiteen for sosial- og helsepolitikk samt i relevante arbeidsgrupper. Formannskapet sikrer at dette arbeidet iverksettes, og kommer med forslag til hvilke EU-relaterte spørsmål som skal drøftes på de relevante møtene, og formannskapet sikrer også at det hvert år tas stilling til hvilke relevante EU-rettsakter man vil drøfte nærmere i sektoren når det gjelder implementering i nasjonal lovgivning.

Ministerrådet vil, der det er relevant, sørge for at EU-kommisjonen orienteres om større initiativer som iverksettes i regi av Ministerrådet. Det gjelder også publikasjoner og innbydelser til konferanser og møter.

Nordiska ministerrådet för social- och hälsopolitiks samarbete om EU-relaterade frågor

Mål

Stärka det nordiska samarbetet om EU-frågor på social- och hälsoområdet

- att främja samarbetet om EU-frågor av gemensamt nordiskt intresse, i tillämpliga fall, när det gäller EU:s tidiga lagstiftnings- och beslutsfas innan EU-kommissionen lägger fram förslag samt under den senare implementeringen av EU-lagstiftning på social- och hälsoområdet.

Social- och hälsoområdet har fått allt större betydelse i EU-samarbetet, och EU-samarbetet är mycket omfattande på social- och hälsoområdet, även om båda områdena huvudsakligen präglas av nationell kompetens. Det är därför meningsfullt att stärka det nordiska samarbetet om EU-frågor på social- och hälsoområdet.

Det nuvarande samarbetsprogrammet betonar att det nordiska samarbetet på social- och hälsoområdet ska koncentreras kring utveckling av och hållbarheten i det nordiska välfärdssamhället och ska ses i ett europeiskt/globalt perspektiv.

Det nordiska samarbetet ska ses i samband med resten av Europa genom kontakt och samarbete med internationella organisationer, däribland framför allt EU, Europarådet samt OECD och FN. Även utveckling av samarbetet med Nordens närområden står i fokus.

Nordisk nytta är en grundläggande princip i samarbetsprogrammet. Principen innebär att länderna upplever ett mervärde i att vissa uppgifter analyseras och/eller löses på det nordiska planet för att öka nordisk kompetens och konkurrenskraft.

Denna princip gäller även för EU-relaterade frågor. Det ska ge mervärde att diskutera EU-frågor inom ramen för Nordiska ministerrådet, och det ska komplettera de enskilda ländernas EU-arbete och övriga internationella arbete.

EU-dimensionen spelar en viktig roll för genomförandet av flera av förslagen i rapporten "Det framtida nordiska hälsosamarbetet" och för flera av de arbetsgrupper som har tillsatts på olika områden inom sektorn.

EU-kommissionen har med sitt förslag om en social pelare i EU-samarbetet velat sätta nytt fokus på den sociala dimensionen i EU. Det är därför av nordiskt intresse att överväga gemensamma initiativ som kan främja de nordiska synpunkterna i EU-frågor. Detta ska också ses mot bakgrund av att Finland har EU-ordförandeskapet under andra halvåret 2019.

Dessutom förväntas den strategiska genomlysningen på det sociala området i överensstämmelse med sitt mandat involvera relevanta EU-initiativ.

Den nordiska konventionen om social trygghet utgör redan en nordisk förankring av EU:s regler om social trygghet under EU-förordning 883 (2004). Dessutom är en av de viktigaste orsakerna till arbetet med översynen av den nordiska konventionen om socialt bistånd och sociala tjänster (biståndskonventionen) just att den bör anpassas till EU-rätten. Detta gäller också arbetet med Arjeplogavtalet.

EU-relaterade frågor utgör alltså redan idag en del av sektorns arbete. Sektorn kommer att fortsätta arbetet med att stärka det nordiska samarbetet om EU-frågor och framtida lagstiftningsinitiativ från EU-kommissionen. Detta gäller både för EU:s tidiga lagstiftnings- och beslutsfas

innan EU-kommissionen lägger fram förslag och, i tillämpliga fall, under den senare implementeringen av EU:s lagstiftning. En viktig del av EU-arbetet i nordisk regi är att förhindra uppkomsten av nya gränshinder.

Nordisk nytta

De nordiska länderna kan utbyta erfarenheter och information om EU-frågor av gemensamt nordiskt intresse i syfte att överväga gemensamma initiativ som kan främja de nordiska synpunkterna i EU-frågor och andra internationella frågor.

Det nordiska samarbetet ska koncentreras till följande insatsområden:

- EU:s tidiga lagstiftnings- och beslutsfas innan EU-kommissionen lägger fram förslag.
- Implementering av relevanta EU-rättsakter i nationell lagstiftning.
- Erfarenhetsutbyte och informationsdelning.

- Främjande av det nordiska samarbetet mellan nationella experter i EU-kommissionen.

EU-frågor av gemensamt intresse för de nordiska länderna tas upp till diskussion under mötena i Nordiska ministerrådet för social- och hälsopolitik, i ämbetsmannakommittén för social- och hälsopolitik samt i relevanta arbetsgrupper. Ordförandeskapet ser till att detta arbete startar och kommer med förslag på vilka EU-relaterade frågor som ska diskuteras vid de aktuella mötena. Ordförandeskapet ser också till att det varje år tas ställning till vilka relevanta EU-rättsakter som ska diskuteras närmare i sektorn när det gäller implementering i nationell lagstiftning.

Ministerrådet kommer i förekommande fall att se till att EU-kommissionen informeras om större initiativ som startas av ministerrådet. Det gäller även publikationer och inbjudningar till konferenser och möten.

The Nordic Council of Ministers for Health and Social Affairs and EU-related questions

Objectives

To encourage closer Nordic co-operation on EU questions on social affairs and health

- to promote co-operation on EU matters of Nordic interest, where relevant, in the early phase of EU legislation and decision-making prior to the EU Commission setting out its proposals, as well as in the subsequent implementation of EU directives in the area of social affairs and health.

Social affairs and health are assuming greater significance within EU co-operation, which is quite extensive in this area even though such topics fall predominantly within the national sphere. It therefore makes good sense for the Nordic countries to work more closely together on EU issues in the social affairs and health sector.

The current co-operation programme stresses that Nordic co-operation on social affairs and health concentrate on the development and sustainability of the Nordic welfare model and should be seen in a European/global perspective.

Nordic co-operation should be seen in context with the rest of Europe via contact and collaboration with international organisations including in particular the EU, the European Council, the Organisation for Economic Co-operation and Development (OECD) and the United Nations (UN). Developing co-operation with areas adjacent to the Nordic Region is also a priority.

Nordic synergy is a fundamental principle that underpins the co-operation programme. It involves the Nordic countries deriving added value from analyses and/or projects carried out at Nordic level to enhance Nordic skills and competitiveness

The same principle also applies in relation to EU questions. The point of discussing EU issues in the Nordic Council of Ministers is to generate added value and complement the work of the individual countries in the EU and in other international contexts.

The EU dimension will play an important role in the implementation of several of the proposals in the report "The Future Nordic Co-operation on Health" and in relation to several of the working groups that have been set up to cover different parts of the sector.

With its proposal for a social pillar in European co-operation the EU Commission is seeking renewed focus on the European social dimension. As a consequence, the Nordic countries have an interest in considering Nordic initiatives to promote their points of view on EU matters. This should also be seen in light of the fact that Finland takes over the EU Presidency in the second half of 2019.

As per its mandate, the strategic review of social affairs is expected to include relevant EU initiatives.

The Nordic Convention on Social Security already embeds the EU regulations on social insurance contained in EU Directive 883 (2004) in national legislation. In addition, one of the most important reasons for revising the Nordic Convention on Social Assistance and Social Services is precisely to bring it into line with EU law. The same applies to work on the Agreement on a Joint Nordic Labour Market for Certain Staff Groups in the Health and Veterinary Services (the Arjeplog Agreement).

In other words, EU questions are already part of the sector's work and the sector will continue this work by strengthening Nordic co-operation

on EU questions and upcoming legislative initiatives from the EU Commission. This will be done both in the early phases of EU legislation and in the decision-making phase and, where relevant, during the subsequent implementation of EU legislation. An important element in Nordic work on EU issues is preventing the creation of new barriers to cross-border freedom of movement.

Nordic synergy

The Nordic countries can exchange experiences and information on EU questions of shared interest with a view to considering joint initiatives that will promote Nordic points of view on EU issues and other international questions.

Nordic co-operation will concentrate on the following priorities:

- The early phase of EU legislation and decision-making prior to the EU Commission setting out its proposals
- Incorporating relevant EU legislation into the national statute books

- Sharing experiences and information
- Promoting Nordic co-operation between national experts in the EU Commission.

EU questions of Nordic interest are discussed at meetings of the Nordic Council of Ministers for Health and Social Affairs, the Committee of Senior Officials for Health and Social Affairs and in relevant working groups. The Presidency of the Nordic Council of Ministers rotates annually between the five Nordic nation states. It is the responsibility of the Presidency to make sure that this work is initiated, to put forward proposals about which EU-related questions should be discussed at relevant meetings and to decide which aspects of EU law are relevant to consider incorporating into national legislation.

Where appropriate, the Nordic Council of Ministers takes responsibility for updating the EU Commission on major initiatives taken under its auspices, including publications and invitations to conferences and meetings.

Nordisk Ministerråd
Nordens Hus
Ved Stranden 18
DK-1061 København K
www.norden.org

NORDISK SAMARBEJDE PÅ SOCIAL- OG SUNDHEDSOMRÅDET

De nordiske regeringers samarbejde inden for social- og sundhedsområdet ledes af Nordisk Ministerråd for Social- og Helsepolitik (MR-S). Samarbejdet er baseret på de nordiske landes fælles værdier, som udgør fundamentet i den nordiske velfærdsmodel. Principperne i velfærdssamfundet i Norden drejer sig om, at alle statsborgere får forudsætninger for lige muligheder, om social solidaritet og tryghed for alle, uanset køn, etnicitet, religion, overbevisning, funktionsevne, alder og seksuel orientering. Det handler om sociale rettigheder og princippet om, at alle skal have lige adgang til social- og sundhedstjenester, uddannelse og kultur. Det gælder også omsorgen for de socialt udsatte og sårbare grupper i samfundet.

TILLÆG TIL
ANP 2016:791
ISBN 978-92-893-4814-0 (PRINT)
ISBN 978-92-893-4815-7 (PDF)